

‘Kunst is voor ons geen emotionele uitlaatklep’

De eigen kijk van Driessens & Verstappen, winnaars Kunst+Techniek-prijs 2013

De Kunst+Techniek-prijs 2013 is toegekend aan het kunstenaarsduo Driessens & Verstappen. Het is voor het eerst dat de prijs naar een duo gaat. Driessens & Verstappen zijn internationaal toonaangevend op het gebied van generatieve kunst. Op 7 november 2013 vindt de uitreiking plaats in de Deventer Bergkerk, waarbij ook de expositie wordt geopend die Driessens & Verstappen ter gelegenheid van de prijs hebben ingericht.

Erwin Driessens (1963) en Maria Verstappen (1964) vormen een paar sinds zij begin 20 waren. Zij leerden elkaar kennen op de kunstacademie in Maastricht, in de jaren '80. Zij categoriseren hun kunst als generatief; kunst waarbij de kunstenaar de regels en omstandigheden bepaalt waarbinnen een bepaald pro-

ces (mechanisch, fysisch of virtueel) zijn be- loop krijgt. De uitkomsten van dat proces zijn telkens uniek en kunnen daarmee ook voor de kunstenaar verrassend zijn. Generatieve kunst drukt beweging uit. De werken van Driessens & Verstappen kennen zodanig diverse verschijningsvormen, dat er oppervlakkig gezien weinig is dat als signatuur van de kunstenaars geduid zou kunnen worden. Hun portfolio varieert van plasticen van groenten als wortels en paprika's, van kietelinstallaties en 'larger-than-life' levende herbariumbladen tot softwarematig gegenereerde 'landkaarten' van vreemde

planeten, een kijkdoos met transformerende duinlandschappen of kunstmatig geëvolueerde vormen die met de 3D-printer tastbaar zijn gemaakt. De overeenkomst schuilt in de totstandkoming van de werken, door middel van een vergelijkbaar generatief proces, of met dat proces als doel.

Technologisch tijdperk

Maria Verstappen: 'Wij worden geïnspireerd door de natuur en we proberen de processen daarvan te vertalen naar de techniek. Meer nog dan het beeld en de verschijningsvormen van de natuur gaat het daarbij om de achterliggende processen. Die proberen we in te bouwen in een technisch systeem, in software. Het is een interpretatie ervan, een abstrahering, want natuurlijke processen zijn vaak zo complex en nauwelijks te overzien, dat je het moet reduceren tot iets werkbaars. Natuur boeit ons, want ze draagt continu vernieuwing in zich, komt met nieuwe uitkomsten en biedt nieuwe alternatieven en is daarbij altijd zeer gedetailleerd en in grote mate onvoorspelbaar. Dat onvoorspelbare en oncontroleerbare proberen wij ook in de techniek te krijgen. Techniek is heel lang ingezet om juist processen te controleren, te standaardiseren en te uniformeren. Wij vinden het juist interessant om techniek in te zetten voor het tegenovergestelde. De stand van de techniek is daar nu ook rijp voor. Het huidige technologische tijdperk is voor ons superinteressant, omdat er voor de kunst nu mogelijkheden liggen in de techniek die nooit eerder in de geschiedenis konden worden aangewend door kunstenaars. Denk ook aan de 3D-printer! De computer als medium is voor ons erg belangrijk.'

Duokunstenaarschap

Naar buiten toe treden Driessens & Verstappen altijd als een twee-eenheid op. Het geeft de indruk dat zij in een volmaakte symbiose leven en werken. Verstappen: 'Wij hebben twee heel verschillende persoonlijkheden, maar als je elkaar respecteert en goed begrijpt, is dat juist een bron van inspiratie. Je ontwikkelt beiden ook andere vaardigheden omdat je anders in elkaar zit. Daar kan je dan bij elkaar gebruik van maken. Het is niet de bedoeling dat de samenwerking tot concessies leidt, dat je dan ergens in het midden uitkomt of het gemiddelde van twee personen bent. Dat zou in de kunst niet werken.'

Uomo universale

'Kunst wordt vaak gezien als de allerindividueelste uitdrukking van een persoon. In onze ogen is dat een achterhaald idee over wat kunst kan zijn. Het gaat uit van een soort psychologische benadering van het kunstenaarschap. Onze aanpak is vrij rationeel, maar er zit heel veel emotie onder. Wij zoeken alleen in de kunst geen uitlaatklep voor onze emotie. Dat wat er gebeurt kan wel emoties oproepen en emoties kunnen ook aan de basis liggen van wat je doet, maar die directe uiting van emotie die in de kunst zo lang zo'n rol heeft gespeeld, is een insteek in de kunst die ik erg overgewaardeerd vind. Die periode werd ook gevoed door de opkomst van de psychoanalyse in de wetenschap. Wij voelen ons veel meer verwant met een periode in de geschiedenis waarbij kunst, techniek en esthetica een groot geheel was. In de Renaissance was er geen verschil tussen kunst en wetenschap, dat kon allemaal binnen een persoon vertegenwoordigd zijn. Denk aan Leonardo da Vinci, de uomo universale, een typisch voorbeeld uit die tijd. Hij schilderde, maakte machines, was uitvinder, bioloog, sterrenkundige, wiskundige, noem maar op. Pas later heeft zich dat gesplitst en is de kunst terechtgekomen in de 'subjectieve hoek'. De wetenschap zou dan het zogenaamde objectieve deel zijn, de objectieve manier van observeren en denken. Ik denk dat dit een kunstmatige splitsing is, bij ons is die er niet.'

Solid Spaces

Het werk Solid Spaces, dat Driessens & Verstappen ontwikkelen voor hun expositie in de Bergkerk, is op eenzelfde gedachte gebaseerd. Bezoekers aan de Bergkerk die de ruimte betreden, nemen de ruimte waar op hun eigen, subjectieve manier. Driessens & Verstappen hebben een 'lasermeeetapparaat' ontworpen en gebouwd dat de ruimte minutieus opmeet en die duizenden meetpuntes opslaat in de computer, waar het verwerkt wordt middels zelf geschreven software. Het is een objectieve manier van kijken: het apparaat komt niet verder dan wat het kan 'zien', zo wordt de ruimte achter de pilaren niet ingevuld, waar het menselijk brein dit vanuit ervaring en verwachting wel zou doen. De gemeten modellen die dit oplevert, worden met een 3D-printer tot sculptuur gemaakt en getoond tijdens de expositie, die Points of View zal heten.

Prijsuitreiking

Donderdag 7 november 2013
Vanaf 16.30 uur, Bergkerk Deventer
Aanmelden prijsuitreiking en/of aanvragen
boek: communicatie@witteveenbos.nl

Expositie

Points of View van Driessens & Verstappen
Bergkerk Deventer
8 november tot en met 8 december 2013
dinsdag - zondag van 11.00 - 17.00 uur
vrije toegang

Online

www.kunststechniekprijs.nl
www.facebook.com/kunststechniekprijs
www.driessensverstappen.nl

Nieuwe jury Kunst+Techniek-prijs

Ieder jaar draagt de onafhankelijke jury van de Kunst+Techniek-prijs een winnaar voor aan Witteveen+Bos. Begin 2013 ging een geheel nieuwe jury aan de slag met het selecteren van de winnaar. Dit juryteam werkt de komende vier jaar samen en bestaat uit voorzitter Olof van Winden (oprichter Today's Art festival), Alex Adriaansens (directeur kunstinstituut V2_), Joost Rekveld (beeldend kunstenaar) en Margriet Schavemaker (hoofd collecties Stedelijk Museum). De keuze voor Driessens & Verstappen dit jaar was unaniem en snel gemaakt. 'Met hun eigen ontwikkelde software, machines en objecten brengen Driessens & Verstappen

actuele kwesties als voedselproductie, gentechnologie, biodiversiteit en de tegenstelling tussen natuur en cultuur aan de orde. Die combinatie maakt hun werk buitengewoon interessant', aldus voorzitter Olof van Winden.

Van Winden is trots op zijn betrokkenheid bij de prijs. 'De Kunst+Techniek-prijs bestaat alweer twaalf jaar en heeft binnen de kunstwereld haar plek duidelijk ingenomen. Met de recent online gebrachte nieuwe website over kunst en techniek is daar een dimensie aan toegevoegd.

communicatie@witteveenbos.nl